

Geçmişe Tırmanan Merdiven (Gülümseten Öyküler Dizisi) • Behiç Ak

İlk Kitaplar • Öykü Dizisi • 92 sayfa • Önerilen sınıflar: 2, 3, 4

BİREY ve TOPLUM • DOĞA ve EVREN • ZAMAN ve MEKÂN • SANAT

yazarlık • öykü yazmak • merak • aile tarihi • dedikodu • kaza • zenginlik • mahalle yaşamı • Boğaziçi

Usta sanatçı Behiç Ak, çocukların gözdesi “Gülümseten Öyküler” dizisinin 10. kitabında okurlarını Boğaz kıyısında bir mahalleye davet ediyor. Yaşamı değişik açılardan algılayabilme ve anlamının önemini işleyen öykü, gözlem yapmanın bazen deneyimlemekten daha anlamlı olabileceğini düşündürürken, hayal gücüne ve bireysel keşiflere bırakılan payın yaratıcılığı nasıl körüklediğine dikkati çekiyor. Behiç Ak, yazıp resimlediği bu 10 kitaplık dizide yarattığı çok renkli dünyayla yeni soruların, hayallerin ve düşüncelerin yolunu açıyor.

Çocukların bahçesinde oyun oynadığı tarihi bir Boğaziçi köşküne bir yazar taşınır. Bütün mahalle, hiç ortalarda görünmeyen Yazar'ın nasıl yaşadığını merak eder: Bir yazar nasıl bu kadar zengin olmuştur? Evde kaç hizmetçi çalıştırıyordu? Yazar, mahalledeki berbere ya da kahveye neden uğramıyordu? Yazar'ın köşkünün keşfetme cesaretini bulan tek kişi, küçük Doğaç'tır. Köşkün merdivenlerini tırmanırken, hem Yazar'ın hem de yazarlığın sırlarını çözmeye başlayacaktır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Boğaziçi nerede ve nasıl bir yerdir? Boğaziçi'ni neler güzelleştirir? Boğaziçi'nin keyfi nasıl çıkarılır? Siz hiç Boğaziçi'ne gittiniz mi?
- 2- Bir yazar koca köşkü satın alacak kadar zengin olabilir mi? Sultan, Seyfettin Sarıgöl hakkında neler biliyor? Mahalleli, yazarla ilgili neleri merak ediyor? Doğaç'ın annesi neden kimseye yazarla ilgili hiçbir şey anlatmıyor?
- 3- Doğaç nasıl bir çocuk; diğer çocuklardan farkı ne? Pısrık onu neden seviyor? Doğaç, Dilek Öğretmen'in verdiği kompozisyon ödevini neden yapmıyor?
- 4- Sultan'ın ödevi neden çok beğeniliyor? Sultan ve babası birbirlerinden hangi yönlerden farklılar? İnsanların farklı olması, birbirlerini sevmelerini engeller mi?
- 5- Doğaç, Dilek Öğretmen'in ödevine yüksek not vermesine neden üzülüyor? Sultan, annesi temizliğe gittiğinde onunla birlikte gidip yazarla tanışabileceğini söylediğinde Doğaç neden çok sinirleniyor?
- 6- Doğaç'ın yazdığı “Padişah'ın Kulakçibaşısı” öyküsü ne anlatıyor? Bu öykü Doğaç'a ne yarar sağlıyor?
- 7- Yıllar sonra büyüdüklerinde Doğaç'ın ve Sultan'ın yaşamında neler olduğunu öğreniyoruz? Doğaç, anı kitabının son öyküsünde yazarı ve onunla tanışmasını nasıl anlatıyor? Yazar neden koca köşkün yalnızca çatı odasını kullanıyormuş?
- 8- Sadece bakmakla, anlamak için bakmak arasında ne fark var? Doğaç bu farkı nasıl anlıyor? Siz de bu farkı gösteren örnekler verir misiniz?

YARATICI ETKİNLİKLER...

• **Resimleme:** Öyküdeki karakterlerden (Doğaç, Sultan, Seyfettin Sarıgöl, Pısrık, Dilek Öğretmen, Doğaç'ın annesi, Terzi Niyazi Bey, Berber Hayati) dilediklerinizin resimlerini yapın. Sınıfta oluşturacağınız “Geçmişe Tırmanan Merdiven Albümü” köşesinde sergileyin.

• **Oyun:** Kitaptaki mahalle sakinlerinin yaptığı gibi, dedikodunun ne kadar yanıltıcı ve tehlikeli olduğunu göstermek üzere “Kulaktan Kulağa” oynayın. Herkes bir çember oluşturacak biçimde otursun. “Dedikodu

gerçekleri çarpıtır, sakıncalı bir davranıştır,” sözünü kulaktan kulağa geçirsinler. Bakalım son öğrenciyle birlikte bu cümle neye dönüşmüş olacak?

- **Yazma:** Öyküdeki gibi karaya oturmuş bir gemi çocukların ne işine yarar? Bir geminin karaya oturmasının zararları ve tehlikeleri nelerdir? Sınıfta bu iki konu üzerinde tartışın, internetten birlikte araştırma yapın. Daha sonra öğrenciler bu konuları işledikleri birer yazı yazsın. Sınıfta okunan yazılardan en ilginç olanları sınıfça belirleyin ve yazarları ayakta alkışlayın.

- **Karikatür:** Herkes kitabın aynı zamanda çok ünlü bir karikatürcü olan yazarı Behiç Ak’ı zihninde canlandırın ve bir karikatürünü yapsın. Resmin altına yazarla ilgili düşüncesini de kısaca not etsin. Resimleri yine “Geçmişe Tırmanan Merdiven Albümü” köşesine koyun.

- **Tartışma:** Öğrenciler iki gruba ayrılın. Her gruptan iki sözcü belirleyin. Sözcüler arkadaşlarıyla çalışıp savunacakları görüşleri biriktirsinler. Bir grup, “yazarlık çok kolay ve eğlenceli bir iştir” görüşünü, diğer grupsa, “yazarlık çok zor ve ciddi bir iştir,” görüşünü savunsun. Bakalım hangi grup daha ikna edici olacak, daha çok alkışlanacak?

- **Video:** Bütün sınıf, “Ömer ve kedisi Uyuşuk bir gün değişik bir şey yapmaya karar verdiler ve...” cümlesiyle başlayan bir öyküyü birlikte yazma aktivitesi yapın. Öğrenciler sırayla kendinden öncekinin ekine yeni bir cümle ekleyerek öyküyü kurgulamayı sürdürsün, geliştirsün. Bu eğlenceli süreci akıllı telefonla videoya kaydedin. Sonuçta kâğıt kalemle değil, yeni nesil bir yöntemle video kayıtlı belgelenmiş “canlı” ve ortak üretim bir öykü ortaya çıksın. Video velilerle de paylaşılsın.